

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/45/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204159
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123204159.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník,, IČO: 31 954 448 proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.400 eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 400 eur všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 2.5.2023 domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2.400 eur, pretože v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8 Csp 97/2022 o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bol úspešný v postavení spotrebiteľa vo všetkých uplatňovaných nárokoch. Dôvodil, že ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Výšku primeraného finančného zadostučinenia vyčíslil ako sumu 2.400 eur, ktorá predstavuje (300 eur za bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a 7 x 300 eur za aždú zo siedmich neprijateľných zmluvných podmienok). Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor, že musí existovať aspoň potenciálna hrozba v dôsledku, že došlo k porušeniu jeho práv ako spotrebiteľa. Dôvodil, že právo na primerané finančné zadostučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti. Konštatoval, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenia sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody. Navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. K tomuto vyjadreniu žalovaného sa písomným podaním vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že spotrebiteľské právo je založené na myšlienke ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Právo na primerané finančné zadostučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva. Spotrebiteľ nemusí dokazovať akúsi intenzitu, nakoľko to zo zákona

nevyplýva. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je primeranosť. Dôvodil, že ujma nebola len v akademickvej rovine, pretože porušenie zo strany žalovaného malo bezpochyby majetkový charakter. Navrhol žalobe vyhovieť.

4. K tomuto vyjadreniu žalobcu sa písomným podaním z 7.8.2023 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že to bol žalobca, kto žiadal o poskytnutie úveru, pričom nebol preukázaný úmysel sa bezdôvodne obohatiť. Rozsah primeraného zadosťučinenia je postačujúci v rozmedzí 50-100 eur, k čomu smeruje aj judikatúra. Opätovne navrhol žalobu zamietnuť.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. l. 1 a nasl. sa nachádza žaloba, na č. l. 4 a nasl. je rozsudok tunajšieho súdu č. k. 8Csp/97/2022-107 zo dňa 27.9.2022, na č. l. 21 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k žalobe žalobcu, na č. l. 31 a nasl. je replika žalobcu k vyjadreniu žalovaného, na č. l. 71 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu, na č. l. 80 a nasl. sa nachádza ospravedlnenie neúčasti žalovaného na pojednávaní, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 8 Csp 97/2022-107 zo dňa 27.9.2022 v právnej veci žalobcu B. A., nar. XX.XX.XXXX proti žalovanému Home Credit Slovakia, a. s. súd rozhodol, že úver poskytnutý na základe Úverovej zmluvy č. 3808006345 zo dňa 1.8.2008 je bezúročný a bez poplatkov, určil sedem neprijateľných zmluvných podmienok a zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 15.11.2022.

8. Na pojednávaní konanom 3.10.2023 v neprítomnosti žalobcu a žalovaného, právny zástupca žalobcu uviedol, že zotrúva na podanej žalobe tak, ako bola doručená súdu. Konštatoval, že v pôvodnom konaní bol žalobca úspešný. Uviedol, že ide o viacnásobné porušenie spotrebiteľských práv, pričom žalovaná suma predstavuje len 0,00003 % zo zisku žalovaného za uplynulý rok. Konštatoval, že nejde tak o neprimeraný zisk spotrebiteľa ako aj o neprimeranú stratu dodávateľa na druhej strane. Poukázal na to, že žalovaný sa dopúšťa tzv. špeciálnej recidívy, pričom opakovane popiera nároky spotrebiteľov. Navrhol žalobe vyhovieť, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

9. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

10. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

11. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

12. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

14. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

"neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

18. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

21. V prejednávanej veci však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému viacnásobnému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

22. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

23. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

24. Súd prvej inštancie ďalej dôvodí, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak (hoci aj minoritne) funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

25. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontraktálnom procese dlžníka) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktálnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľského práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobcu v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie

neprijateľnosti zmluvných podmienok nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

26. Súd prvej inštancie vzhľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval sedem neprijateľných zmluvných podmienok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý mohol/musel riešiť podanou žalobou, priznal žalobcovi oproti žalovanému finančné zadosťučinenie.

27. Súd považoval, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 400 eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré môže aj nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd prvej inštancie mal za to, že priznaná suma 400 eur predstavuje pri rozčlenení sankčnú sumu vo výške 8 x 50 eur, t. j. 50 eur vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti a po 50 eur za každú zo siedmich neprijateľných zmluvných podmienok, reflektujúc zásadu primeranosti a spravodlivosti. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti II. tohto rozsudku.

28. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia v sume 400 eur súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikateľ v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

29. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

30. Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní, vo veci určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti a určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

31. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

32. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha

(odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.